

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa P. D. i E. D.
przeciwko Agencji Nieruchomości Rolnych w W.
o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności i zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 11 grudnia 2013 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) oddala wniosek pozwanej o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3) przyznaje adwokatowi D. D. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset) podlegającą powiększeniu o podatek od towarów i usług (VAT) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w [...] zmienił wyrok Sądu Okręgowego w B. z dnia 28 maja 2013 r., w ten sposób, że oddalił powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności i uchylił orzeczenie o zasądzeniu od pozwanej na rzecz powoda kwoty 159.717,95 zł.

Powodowie w skardze kasacyjnej powołali obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.

Występowanie istotnego zagadnienia prawnego dotyczyła kwestia możliwości podniesienia przez sąd z urzędu zarzutu przysługującego jedynie stronom, w sytuacji gdy strony ani w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, ani w apelacji zarzutów takich nie podniosły, które dotyczyły wyłączenia w umowie możliwości potrącenia.

Potrzeba wykładni dotyczy przepisu art. 843 § 3 k.p.c. w odniesieniu do wyjaśnienia, czy odnosi się on do wszelkich możliwych zarzutów, czy też tylko tych związanych z podstawą powództw przeciwegzekucyjnych, czy też powództwa o zapłatę wniesionego obok powództwa przeciwegzekucyjnego.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej połączona została z oczywistą obrazą art. 787 k.p.c. i art. 37 k.r.o. w brzmieniu obowiązującym w dacie nadawania klauzuli wykonalności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce.

Powołanie przyczyny objętej art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga przedstawienia tego zagadnienia z powołaniem konkretnych przepisów prawa, wykazania, że jest istotne, nowe, poważne i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie sądowym, a wyjaśnienie go ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia sprawy skarżącego, ale także innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.; z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. niepubl.; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.). Ponadto zagadnienie powinno być sformułowane w sposób ogólny i abstrakcyjny, umożliwiający Sądowi Najwyższemu udzielenie odpowiedzi uniwersalnej, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia sporu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, niepubl.). Zredagowane przez skarżących zagadnienie pozbawione jest właściwości kwalifikujących je jako istotne w powołanym rozumieniu. Nie doszło do sprecyzowania przepisu prawa, którego dotyczyć ma zagadnienie. Skarżący pominęli kwestię zakresu kognicji sądu rozpoznającego sprawę także w odniesieniu do podniesionego przez nich zarzutu. Artykułowane wątpliwości związane są ze stosowaniem prawa w rozpoznawanej sprawie, nie zaś jego wykładni.

Powołanie przez skarżącą jako przyczyny potrzeby dokonania wykładni przepisów prawnych, przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu, który wymagałyby takiej wykładni, ponieważ dotychczas do tego nie doszło albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z dnia 11 stycznia 2008r., I UK 283/07; z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.), jak też wyjaśnienia na czym polegają wątpliwości związane z rozumieniem tego przepisu oraz przedstawienia, że wątpliwości te mają poważny i rzeczywisty charakter, nie zaś zwykłe wątpliwości, które wyłaniają się w każdym procesie stosowania prawa. Jeśli na tle stosowania tych przepisów powstały już rozbieżności w orzecznictwie na skarżących spoczywa obowiązek ich przedstawienia. Nie ma podstaw do uznania, że podniesione przez skarżących

kwestie rodzaju zarzutów objętych art. 843 § 3 k.p.c. budzą poważne wątpliwości. Nie zostały przedstawione argumenty przemawiające za odstąpieniem od ugruntowanej wykładni. Sformułowane wątpliwości zmierzają w istocie do poddania kontroli niesatysfakcjonującego skarżących orzeczenia.

Oczywista zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. to zasadność widoczna od razu, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy wywodów zamieszczonych w skardze, wskazująca, że zaskarżone orzeczenie nie powinno się ostać. Doszło bowiem do kwalifikowanego, czyli oczywistego naruszenia prawa, którego skutkiem było wydanie przez Sąd drugiej instancji orzeczenia oczywiście wadliwego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., VCZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl.; z dnia 23 listopada 2010 r., III UK 10/11, niepubl.). Skarga kasacyjna pozwanej nie odpowiada tym wymaganiom. Analiza podnoszonej przyczyny w świetle podstaw skargi kasacyjnej i motywów zaskarżonego wyroku nie usprawiedliwia zarzutu, że doszło do kwalifikowanego naruszenia prawa, którego konsekwencją była oczywista wadliwość zaskarżonego wyroku. Stanowisko skarżących nie uwzględnia okoliczności sprawy, jak też relacji pomiędzy postępowaniem klauzulowym i tym prowadzonym na skutek wniesienia powództwa przeciwegzekucyjnego.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod rozważę z urzędu w granicach zaskarżenia.

Z powyższych względów Sąd najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Odpowiedź pozwanej na skargę kasacyjną nie mogła wyrzucić zamierzonego skutku, ponieważ nie został dopełniony obowiązek przewidziany w art. 132 § 1 k.p.c. nie było zatem podstaw do uwzględnienia żądania zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego.

Na podstawie § 19 i 20 w związku z § 6 pkt 7 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie

opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst Dz. U. z 2013 r., poz. 461) orzeczono o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu.

[aw]